

Clara den Boer is psycholoog en bedrijfskundige. Ze ontwerpt leiderschapstrajecten voor het bedrijfsleven en schreef het boek *OndernemendGeluk*. Ze is initiatiefnemer van de *Gelukskoffer* – een wetenschappelijk onderbouwd lesprogramma voor basisscholen.

Droom jij je leven of leef jij je droom?

Met de gelukslessen van *Gelukskoffer* hebben we inmiddels al 18 duizend kinderen bereikt, zo'n driehonderd scholen werken met het programma. Een van de lessen van *Gelukskoffer* gaat over toekomstdromen. Tijdens dat onderdeel komen de mooiste verhalen naar boven. Kinderen die dromen van een héél groot huis in Frankrijk of van een carrière als popster. Of: "Later word ik net zo beroemd als Cristiano Ronaldo." "Waarom?", vragen we dan. "Omdat hij heel veel vrienden heeft. En de hele wereld over reist." Aan de oppervlakte zijn we misschien geneigd om kinderen mee te geven dat het leven niet draait om geld en roem. Maar bij *Gelukskoffer* doen we het net even anders. We kijken dieper. Waar komt die droom vandaan? En wat vertelt hij precies?

Zelf droomde ik er altijd van om met jeugd-gevangenen te werken. Ik was er heilig van overtuigd dat wanneer ik deze mensen zou helpen, ze nooit meer terug hoefden naar de gevangenis. Toen ik een studie moest kiezen, zaten HBO-J en psychologie dan ook standaard in mijn rijtje van keuzes. Maar waarom wilde ik zo graag met jeugdgevangenen werken? Een snelle droomanalyse zal uitkomen op een symbool van vrijheid. Maar toen ik dieper keek, ontdekte ik nog iets veel interessanter. Wij volwassenen weten dondersgoed dat 'gevangen zitten' zich kan manifesteren in vele gedaantes. Als kind wist ik dit echter nog niet. Gevangenzitten in een gevangenis was de enige vorm waarin mijn droom destijds tot uiting kon komen.

De droom van toen is inmiddels werkelijkheid geworden. Ik werk met mensen die vastzitten in hun eigen gevangenis, maar dan zonder

De droom over een vakantiehuis in Frankrijk kan symbool staan voor een verlangen naar rust

tralies. Ze zitten vast in hun hoofd, in hun hart of in vastgeroeste patronen. Ik help deze mensen om eruit te komen en zichzelf weer terug te vinden. Ik help ze de essentie te vinden van hun eigen geluk en de betekenis die ze daaraan willen geven. Ik weet nog goed dat ik erachter kwam dat mijn dromen van toen altijd op de achtergrond waren blijven bestaan. Het is één van de redenen waarom ik doe wat ik vandaag de dag doe. In die ene specifieke droom – werken met jeugd-gevangenen – zaten alle zaadjes verborgen die inmiddels zijn uitgegroeid tot de persoon die ik vandaag ben. Mooi toch?

Net als de dromen in je slaap staat elke droom die je hebt voor een verlangen in je onderbewustzijn. Zo kan een droom over een vakantiehuis in Frankrijk symbool staan voor een verlangen naar rust. Dit is een signaal voor jezelf om dat rustmoment ook nu, in je huidige situatie, voor jezelf te creëren. Het verlangen naar bakken met geld kan refereren naar de wens om een héél groot huis te kunnen kopen. Niet omdat je per se je status wilt meten aan de hand van de grootte van je huis, maar zodat je alle ruimte hebt om onderdak te kunnen bieden aan dierbaren die dit nodig hebben. En het verlangen naar een carrière als profvoetballer kan een uiting zijn van een verlangen om werk te maken van je hobby. Maar het kan net zo goed ontstaan vanuit een gevoel van eenzaamheid en het verlangen naar veel vrienden om je heen, naar aandacht en gezien worden. En dat is het mooie van dromen. Het gaat er niet zozeer om of ze ook echt werkelijkheid worden. Het gaat om het onderliggende verlangen en wat je daaraan kunt doen. In het hier en nu. 🧘